

Історичний часопис
з богемістики і словакістики

Випуск 4

СЛОВАКИ І ЧЕХИ В ІСТОРИЧНИХ ВІТРАЖАХ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ЦЕНТР ІСТОРИЧНИХ СТУДІЙ З БОГЕМІСТИКИ І СЛОВАКІСТИКИ

Історичний часопис
з богемістики і словакістики

Випуск 4

СЛОВАКИ І ЧЕХИ В ІСТОРИЧНИХ ВІТРАЖАХ

Ужгород
Поліграфцентр "Ліра", 2014

MINISTERSTVO ŠKOLSTVA A VEDY UKRAJINY
ŠTÁTNA VYSOKÁ ŠKOLA
“UŽHORODSKÁ NÁRODNÁ UNIVERZITA”
CENTRUM HISTORICKÝCH ŠTÚDIÍ Z BOHEMISTIKY A SLOVAKISTIKY

Historický časopis
z bohemistiky a slovakistiky

Číslo 4

SLOVÁCI A ČESI V HISTORICKÝCH VITRÁŽACH

Užhorod
Poligrafcentr “Lira”, 2014

ББК 63.3 (УКР)5
УДК 94 (477.87)
I-90

Редакційна колегія:

Ліхтей Ігор Михайлович, кандидат історичних наук, доцент (відповідальний редактор, Ужгород); **Віднянський Степан Васильович**, доктор історичних наук, професор (Київ); **Вегеш Микола Миколайович**, доктор історичних наук, професор (Ужгород); **Вовканич Іван Іванович**, доктор історичних наук, професор (Ужгород); **Гарбульова Любиця**, кандидат історичних наук, доцент (Пряшів, Словацька Республіка); **Дoubек Вратислав**, кандидат історичних наук, доцент (Прага, Чеська Республіка); **Коня Петер**, кандидат історичних наук, професор (Пряшів, Словацька Республіка); **Кріль Михайло Михайлович**, доктор історичних наук, професор (Львів); **Сераніонова Єлена Павлівна**, доктор історичних наук, професор (Москва, Російська Федерація); **Тиводар Михайло Петрович**, доктор історичних наук, професор (Ужгород); **Товтин Яна Іванівна**, кандидат історичних наук, доцент (Ужгород); **Шворц Петер**, кандидат історичних наук, професор (Пряшів, Словацька Республіка); **Шніцер Ігор Омелянович**, кандидат історичних наук, доцент (Ужгород).

Упорядник: І.М.Ліхтей

Рецензенти:

Адам Ян – кандидат історичних наук, доцент Інституту історії Філософського факультету Пряшівського університету у Пряшеві (Словацька Республіка).

Віздал Маріан – кандидат історичних наук, доцент Інституту історії Філософського факультету Пряшівського університету у Пряшеві (Словацька Республіка).

Матеріали публікуються в авторській редакції. Автори статей несуть повну відповідальність за достовірність наведених фактів, цитат, дат, географічних назв, власних імен та інших відомостей.

Рекомендовано до друку на засіданні кафедри історії Стародавнього світу і Середніх віків ДВНЗ "УжНУ" (протокол № 3 від 21 жовтня 2014 р.)

В оформленні використано фотофрагмент пам'ятника Кирилові й Мефодієві в Мукачеві (2000 р.). Автор – народний художник України Іван Бровді.

ISBN 978-617-596-053-0 (серія)
ISBN 978-617-596-174-2

© Центр історичних студій з богемістики і
словакістики ДВНЗ "УжНУ", 2014
© Автори статей, 2014
© Ліхтей І.М., упорядкування, 2014
© Поліграфцентр «Ліра», 2014

ЗМІСТ

ВІД УПОРЯДНИКА	7
<i>Adriána VOLANSKÁ. DEJINY PALEOLITICKÝCH VÝSKUMOV A PRIESKUMOV V OBLASTI ŠARIŠA</i>	9
<i>Павло ПЕНЯК. ЯРОСЛАВ БЕМ І ВИВЧЕННЯ ДАВНЬОЇ ІСТОРІЇ ЗАКАРПАТТЯ</i>	26
<i>Юліанна ТУРОК. ВІДНОСИНИ МЕФОДІЯ З ВІХІНГОМ ТА ПОЗИЦІЯ ВЕЛИКОМОРАВСЬКОГО КНЯЗЯ СВЯТОПОЛКА</i>	37
<i>Ігор ЛІХТЕЙ. СЛОВАЦЬКИЙ ІСТОРИК ФРАНТИШЕК ВІТЯЗОСЛАВ САСІНЕК (1830–1914) І УГОРСЬКІ РУСИНИ.</i>	55
<i>Тетяна ЛІХТЕЙ. СЛОВАЦЬКА ПОЕЗІЯ В КРИТИЦІ ТА ПЕРЕКЛАДАХ НА СТОРІНКАХ ЗАКАРПАТСЬКИХ ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАНЬ ХІХ ст.</i>	68
<i>Максим МОЛНАР. УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ДИТЯЧІ ІГРИ НА СТОРІНКАХ ЖУРНАЛІВ “ВІНОЧОК ДЛЯ ПІДКАРПАТСЬКИХ ДІТОЧОК” ТА “НАШ РІДНИЙ КРАЙ”</i>	78
РЕЦЕНЗІЇ	91
<i>Židia pred a za Karpatmi v priebehu stáročí / Ed. Peter Kónya. – Prešov : Vydavateľstvo Prešovskej university, 2013. – 440 s. (Igor Lixmej)</i>	91
<i>Rekatolizácia, protireformácia a katolícka reštaurácia v Uhorsku / Ed. Peter Kónya. – Prešov : Vydavateľstvo Prešovskej university, 2013. – 426 s. (Igor Lixmej)</i>	93

ХРОНІКА НАУКОВОГО ЖИТТЯ	95
МІЖНАРОДНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ “Підкарпатська Русь в історії Чехословаччини 1919–1946”	95
<i>Ігор Ліхтей</i> . ЮВІЛЕЙ ЛЮБИЦІ БАБОТИ	97
БІБЛІОГРАФІЯ ПРАЦЬ ЛЮБИЦІ БАБОТИ	99
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	129

ЮВІЛЕЙ ЛЮБИЦІ БАБОТИ

4 вересня 1944 року у словацькому містечку П'єщани в родині Миколи та Маргарети Бабот народилася донька Люба. Молоді батьки на той час зазнали чимало лиха й поневірян, адже були активними учасниками величних і трагічних подій періоду Карпатської України. 1939 року вони змушені були покинути рідне Закарпаття і перебраться до сусідньої Словаччини. Життя тут було повне несподіванок, часто прикрих. Родині доводилося переїжджати з місця на місце, а малій Любі вчитися в різних школах – в П'єщанах, Братиславі, Дрні, Єсенському тощо. Однак, перебравши від своїх батьків сильний характер, дівчина не опускала рук. Середню школу з українською мовою навчання закінчила 1961 року у Пряшеві. Навчання продовжила на педагогічному факультеті університету ім. П. Й. Шафарика в Пряшеві, здобувши диплом учителя хімії та природознавства, хоча мріялося насправді про медицину... Тому Любиця вирішила розширювати свій світогляд і продовжила навчання на філософському факультеті цього вишу, студіюючи українську та англійську філологію. Така спеціалізація була ближчою до душі, адже все подальше життя майбутнього науковця пов'язане з карпатикою.

Пропрацювавши 7 років вчителькою української мови у Пряшівській гімназії з українською мовою навчання, Любиця Бабота повертається до рідного вишу і починає працювати в Науководослідному кабінеті україністики при кафедрі української мови та літератури. Сумлінна праця дає плоди – у 1987 році в університеті ім. Коменського в Братиславі за дослідження закарпатоукраїнської прози другої половини XIX ст. вона здобула науковий ступінь кандидата мистецтвознавства.

Згодом Любиці Баботі знадобилися й знання англійської, адже упродовж 1991–1992 років вона проходила стажування в Торонто (Канада), а в 1993–1995 роках навіть викладала в тамтешньому університеті українську мову, літературу та історію.

Після повернення до рідного Пряшева викладала в університеті теорію та історію української літератури, а 1999 року

здобула звання доцента за працю “Контекст і контакти українсько-словацьких літературних зв’язків у Словаччині в ХІХ ст.” Паралельно з активною науково-педагогічною діяльністю Л.Бабота вела й адміністративну роботу. Вона довгий час була завідувачем кафедри української мови та літератури, членом вченої ради, заступником декана з міжнародних зв’язків, директором Інституту русистики, україністики і славистики філософського факультету Пряшівського університету тощо. Любиця Бабота, як і її, нині вже покійні, батьки має чітку громадянську позицію. Вона є членом кількох міжнародних наукових організацій та незмінним секретарем Асоціації україністів Словаччини.

За свою наукову та педагогічну роботу Любиця Бабота отримала кілька нагород. Міжнародний академічний рейтинг “Золота фортуна”, що проходить у Києві, нагородив її медаллю “Честь. Слава. Труд”, а в 2009 р. Ужгородський національний університет обрав її своїм почесним доктором (*Doctor honoris causa*).

Про плідну наукову й навчально-методичну роботу Любиці Баботи більше скажуть її праці, вибір з бібліографії яких подаємо нижче.

Ігор Лихтей